

Waterschap **Scheldestromen**

Programma Afvalwaterketen

Totaal Programma Afvalwaterketen

Overzicht prestaties programma Afvalwaterketen

Prestatie-indicator	Doel	Begroting 2023	Realisatie monitor mei 2023	Realisatie 31-12-2022
Rioolgemalen voldoen aan de afnameverplichting (%)	98%	98%	NNB	97,7%
Lozingen per jaar via overstorten door falen van het afvalwatersysteem	0	0	5	11
Zuiveringen voldoen aan de lozingseisen (%)	100%	100%	99,7%	99,1%

Toelichting prestaties programma Afvalwaterketen

Algemeen:

De haalbaarheid van de prestaties van afvalwaterketen staat onder druk vanwege problemen met betrekking tot personele capaciteit (zowel kwantitatief als kwalitatief). Hierin spelen niet-ingevulde vacatures een rol en ook de benodigde inzet voor de afdeling projecten. Door de afdeling projecten wordt nog een stevig beroep gedaan op medewerkers van de afvalwaterketen. In het kader van het doorontwikkelen van de organisatie, het uniformeren van de werkwijze projectrealisatie, en het realiseren van een personele bezetting die past bij de opgave wordt in overleg bezien welke stappen hierin nodig zijn. Dit geldt voor Met name ook als het gaat over de personele bezetting en benodigde deskundigheid bij zowel de afdeling afvalwaterketen als de afdeling projecten zelf.

Vertraging in het realiseren van projecten is niet wenselijk vanwege de impact die dit heeft op de beheer en onderhoud werkzaamheden, en dus op de staat van de assets. Om de ambities en prestaties van onze zuiveringstaken zoveel als mogelijk te kunnen realiseren vindt inhuur plaats (vanwege o.a. verlof, ziekte, vergrijzing). De procesoperators worden hierdoor ontlast. Op die manier worden in ieder geval de wettelijke zuiveringstaken uitgevoerd. De samenwerking op het gebied van gemalenbeheer met de gemeente Middelburg vraagt nog steeds extra aandacht vanwege de invulling van de noodzakelijke capaciteit.

Met name uit het afgelopen jaar blijkt dat binnen afvalwaterketen in de toekomst rekening gehouden moet worden met: schaarste van grondstoffen, levertijden van materialen, inflatie, stijging van loonkosten en prijzen (bijvoorbeeld chemicaliën) en capaciteitsproblemen (kwalitatief en kwantitatief).

Toelichting afwijking op prestatie-indicatoren:

- Rioolgemalen voldoen aan de afnameverplichting (%)
Omdat alle gemalen één keer per jaar worden gemeten kan deze PI pas in de loop van 2023 vastgesteld worden.
- Lozingen per jaar via overstorten door falen van het afvalwatersysteem
Er hebben 5 lozingen plaatsgevonden waarvan 1 door een leidingbreuk en de andere 4 waren handmatige uitzettingen tijdens werkzaamheden.
- Zuiveringen voldoen aan de lozingseisen (%)
Vanwege de renovatie van de rwzi Retrenchement heeft de installatie niet optimaal kunnen functioneren.

Exploitatiekosten programma Afvalwaterketen

Bedragen x € 1.000

Kosten- en opbrengstsoorten	Begroting 2023, inclusief begrotingswijzigingen	Prognose 2023	Afwijking
Externe kosten	13.370	14.192	-822
Externe opbrengsten	-1.316	-1.374	58
Personeelskosten	6.975	6.822	153
Rente en afschrijving	10.329	10.090	239
Netto kosten programma Afvalwaterketen	29.358	29.730	-372

Toelichting programma Afvalwaterketen externe kosten & opbrengsten

Externe kosten (€ 822.000,- hoger)

De eerste monitor 2023 laat een verwachte stijging van externe kosten zien van € 822.000,-. Hieronder worden de verschillen nader toegelicht. Omdat we net het eerste kwartaal achter de rug hebben en hierin al enige tegenvallers aan het licht gekomen zijn, zal in de volgende monitor de nadruk liggen op waar zullen we wellicht minder benodigd hebben en zal dit ook zo in de prognoses verwerkt worden.

- onderhoud programma afvalwaterketen (€ 228.000,- hoger)
Technisch onderhoud € 98.000,- hoger door niet voorziene noodzakelijke aanpassingen door klachten/regelgeving;
Onderhoud installaties € 74.000,- hoger door storingen en tegenvallers bij onderhoud zijn meer materialen aangekocht om rioolgemaal in bedrijf te houden en vertoonde Rioolgemaal Oesterputten Terneuzen meer slijtage dan verwacht;
Bij onderhoud zuiveringen € 56.000 hoger door een aantal grotere storingen waaronder een voortstuwer en aandrijfbak;
- onderhoud gemeente Middelburg (€230.000,- hoger)
In begroting 2023 is uitgegaan van vervulling vacature onderhoud gemalen met de gemeente Middelburg. De verwachting is nu externe kosten in 2023 zowel voor regulier werk als voor storingen (Hiertegenover staan lagere personeelslasten die bespaard worden door het niet invullen van de vacature ad € 77.000,- en hogere baten ad € 65.000,- i.v.m. doorberekening aan de gemeente Middelburg.);
- afzet slib (€ 217.000,- lager)
Op basis van 1e kwartaalrapportage SNB en begrotingstarief 2023 SNB lagere kosten afzet slib door toetreding nieuwe deelnemers eind 2022;
- beleid, planontwikkeling en ondersteuning (€ 170.000,- hoger)
Voor het opstellen van een beleidsnota voor de afdeling afvalwaterketen (€ 93.000,- hoger), nieuw contract reinigingen en inspecties transportstelsels (€ 20.000,- hoger), de verwachting meer uitgaven(€ 53.000,-) aan adviezen voor toekomstvisie MBR Terneuzen en aanpassingen aan het onderhoudsbeheerssysteem;
- chemicaliën (€ 163.000,- hoger)
Op basis marktontwikkeling tarieven zijn de kosten voor chemicaliën naar boven aangepast;

- energie (€ 143.000,- hoger)
Op basis prognoses elektriciteit zijn deze kosten naar boven aangepast door de forse stijging van de netwerkkosten vanaf 2023;
- transport slib (€ 58.000,- hoger)
Op basis de indexatie 2023 zijn de transportkosten slib naar boven aangepast.
- belastingen (€ 27.000,- hoger)
Conform voorlopige aanslagen 2023 zijn enkele posten belastingen naar boven aangepast;
- overige (€ 21.000,- hoger)
Saldering kleinere posten.

Externe baten: (€ 58.000,- hoger)

De eerste monitor 2023 laat een stijging van externe baten zien van per saldo € 58.000,-. Hieronder worden de verschillen nader toegelicht.

- Technisch Onderhoud (€ 113.000,- hoger)
De externe baten zijn naar boven aangepast i.v.m. hogere doorberekening kosten aan de gemeente Middelburg van € 113.000,- door latere invulling van de vacature.
- Beleid, planontwikkeling en ondersteuning (€ 50.000,- lager)
De vergoeding van de Covid-bemonstering is aangepast (afname van € 50.000,-) aan de verwachte uitgaven voor Covid-bemonstering.
- Beheer & Procesvoering zuiveringen (€ 5.000,- lager)
De prognoses baten van Evides voor afzet slib is met € 5.000,- naar beneden aangepast aan de hand van de verwachte afzet en prijs 2023.

Toelichting exploitatiekosten programma Afvalwaterketen risico's en ontwikkelingen

- De laatste maanden is te zien dat in offertes onderhoud/materialen hogere prijzen worden opgevoerd dan in gelijke offertes van ca. 4 maanden eerder. Dit betreft ca. 7%. Op alle onderhoudsposten van circa € 4 mln. begrotingstotaal zou dit een stijging van bijna € 0,3 mln. op het programma Afvalwaterketen betekenen. Er moet nog afgewacht worden hoe zich dat in de loop van het jaar verder ontwikkelt. Mogelijk zal tot indexatie besloten moeten worden om het geplande onderhoud 2023 uit te voeren of moeten keuze gemaakt worden binnen het beschikbare budget.
- Onze netwerkbeheerder TenneT heeft op 26 april 2023 opnieuw flinke tariefstijgingen aangekondigd voor 2024: een stijging 80-90% voor de transporttarieven voor HS (hoogspanning) aansluitingen. Het is nu nog niet helemaal duidelijk wat het effect hiervan is voor de LS (laagspanning) en MS (middenspanning) aansluitingen die het waterschap heeft, maar het is duidelijk dat er in 2024 opnieuw een aanzienlijke tariefstijging te verwachten is. Er wordt nu in de prognose rekening gehouden met een tariefstijging voor de netwerkkosten die gelijk is aan die in 2023 (ca. 50% stijging). Dit zou leiden tot een kostenstijging voor het waterschap van € 900.000,- in 2024 ten opzichte van de werkelijke kosten 2023. De definitieve netwerktarieven zullen pas in het najaar 2023 bekend worden.

Toelichting personeelslasten programma Afvalwaterketen

Personeelslasten (€ 153.000,- lager):

- Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt doordat begrote formatieplaatsen nog niet zijn ingevuld. Hiertegenover staan deels extra kosten voor inhuur.

Toelichting personeelslasten programma Afvalwaterketen risico's en ontwikkelingen

De komende periode zal gebruikt worden om inzicht in de formatie te krijgen (o.a. beheer, onderhoud, proces, voorbereiding projecten, data 'op orde'). Er wordt in beeld gebracht wat nu benodigd is maar wat gezien de toekomstige ontwikkelingen benodigd zal zijn. Hier zit een duidelijke link naar de op te stellen beleidsnota voor afvalwaterketen in 2023.

Bij het invullen van vacatures valt op dat het moeilijk is om geschikte kandidaten te vinden vanwege de krapte op de arbeidsmarkt. Het inspelen op de arbeidsmarkt zal een uitdaging worden: afvalwaterketen zal extra moeite moeten doen om medewerkers binnen te halen én te houden.

Met het geld van vacatures die niet ingevuld zijn wordt o.a. getracht om een persoon in te huren die een aantal (noodzakelijke) klussen/kleine projecten oppakt en zal afronden in 2023. Op die manier vindt er een verandering en optimalisatie van werkwijzen plaats. Werkwijzen worden efficiënter en afvalwaterketen staat gesteld voor de toekomst om met de nieuwe opgaven aan de slag te gaan.

Toelichting rente en afschrijving programma Afvalwaterketen

De kapitaallasten zijn € 239.000,- lager dan begroot bestaande uit:

- € 181.000,- hogere afschrijvingslasten door een verschuiving tussen programma's;
- € 420.000,- lagere rente omdat nu rente ontvangen wordt over het saldo op de rekening schatkistbankieren en omdat gelden uitgezet zijn bij andere overheidsorganisaties.

Investerings Programma Afvalwaterketen

bedragen x € 1.000

Project	Technisch gereed cf AV besluit	Planning techn. Gereed	Algemeen voorb. krediet	AV besluitvorming			Prognose totaal investering			Bestedingen 2023		
				AV-krediet bruto	AV-krediet subs/ bijdr	AV-krediet netto	Bruto	Subs	Netto	Begroot	Prognose	
4 programma afvalwaterketen												
Voorlopig financieel afgerond												
PRJ1223A	Renovatie rg Zierikzee	09-20	09-21		1.910		1.910	1.870		1.870		3
PRJ1571	Grond rg Krabbendijke, Frisostraat	03-23			14		14	14		14		14
totaal voorlopig financieel afgerond					1.924		1.924	1.884		1.884		17
Onderhanden investeringen												
PRJ1223O	Ombouw rioolgemaal Borssele	12-23	06-23		790		790	756		756	713	600
PRJ1223P	Ombouw rioolgemaal Wilhelminadorp	12-23	03-23		530		530	435		435	388	256
PRJ1223Q	Renovatie rg Arnemuiden	12-22	10-23		1.070		1.070	1.101		1.101	845	845
PRJ1223R	Renovatie rg Oost-Souburg	12-23	09-23		1.869		1.869	1.838		1.838	1.556	1.556
PRJ1223S	Renovatie rg Rilland	12-23	06-23		829		829	911		911	722	722
PRJ1233I	Prakt.onderz SVI-beheersing rwzi Tnz	07-21	06-23		350		350	382		382	370	245
PRJ1233K	Rwzi Verseput, renovatie E/W	11-23	06-24		8.100		8.100	8.308		8.308	5.000	5.000
PRJ1233L	Brandmeldinstal. rwzi TER+WAL+WAP	12-23	11-23		900		900	863		863	450	750
PRJ1234A	Rwzi WA-polder, verv.E-instal + fakk	06-24	10-24		2.500		2.500	2.457		2.457	1.450	1.450
PRJ1241	OAS maatregel Westerschouwen	12-22	11-23		1.575		1.575	1.658		1.658	1.000	1.450
PRJ1241A	Groot ond. RWZI Westerschouwen	10-20	08-21		5.700		5.700	5.711	-5	5.706		
PRJ1245	Rwzi Retranchement, uitbreiding hydr	05-23	05-23		13.376		13.376	12.877		12.877	4.570	3.138
PRJ1496	Bijdrage Phario	12-23	12-21		685		685	600		600		
PRJ1496A	Phario Fase A (aanvullend krediet)	07-23			61		61	61		61		
PRJ1521A	Relinen afvalwaterleidingen perc 1SD	11-23	11-23		2.003		2.003	1.881		1.881	103	200
PRJ1521B	Relinen afvalwaterleidingen perc 2ZV	11-23	11-23		7.378	-2.400	4.978	6.930	-1.978	4.952	2.646	2.721
PRJ1522	Aanleg zonnepanelen zuiveringen	12-21	10-22		5.263		5.263	4.745		4.745		
PRJ1562H	Windketel Waterpark Veerse Meer	12-23	12-27		250		250	251		251	250	
PRJ1572	Afdekken slibbuffers W'schouwen Vers	06-23	01-24		500		500	500		500	500	500
totaal onderhanden investeringen					53.729	-2.400	51.329	52.265	-1.983	50.282	20.564	19.434
(Intern) in voorbereiding												
PRJ1187A	Aanp. vrijvervalstelsel Westerschouw		12-26	60				67		67		60
PRJ1223T	Renovatie rg Goes		12-24	65				3.550		3.550		100
PRJ1233P	Groot onderhoud gashouder rwzi Wal		08-24					300		300	20	20
PRJ1243A	Rwzi Kloosterzande, uitbreiding		12-25					8.000		8.000		
PRJ1244	Rwzi Hulst, groot onderhoud		12-24					16.000		16.000		75

Programma Afvalwaterketen

PRJ1541	Verduurzamen bijgebouw rwzi WAL/WAP		12-24	60				350	350		65	
PRJ1543A	Renovatie rg Magrette		12-24	20				170	170		50	
PRJ1543B	Renovatie rg Zuiddorpe Hoofdweg Zuid		12-24	25				700	700		50	
PRJ1543C	Renovatie rg Axel, Justaasweg		12-24	20				345	345		50	
PRJ1562	Aanpassing/vervanging rg's							32.098	32.098			
PRJ1562A	Renovatie rg Stavenisse		06-26	50				708	708		15	
PRJ1562B	Renovatie rg Kwadendamme		06-25	60				491	491		30	
PRJ1562C	Renovatie rg Kruiningen, Groeneweg		06-24	55				769	769		55	
PRJ1562D	Renov. rg Bruinisse, Molenweg/Wilma			100				1.027	1.027		64	
PRJ1562E	Renovatie rg Philippine							783	783		50	
PRJ1562F	Renovatie rg Paal							260	260			
PRJ1562G	Renovatie rg Koewacht, Klapstraat		06-25	65				693	693		39	
PRJ1562I	Renovatie rg Waarde			50				735	735		35	
PRJ1562J	Renovatie rg Sirjansland							730	730			
PRJ1562K	Renovatie rg Ellewoutsdijk			45				590	590		30	
PRJ1562L	Renovatie rg Scherpenisse							580	580			
				675				68.948	68.948	20	788	
Totaal programma afvalwaterketen				675	55.653	-2.400	53.253	123.096	-1.983	121.114	20.584	20.239

Toelichting investeringen programma Afvalwaterketen

Algemeen:

Binnen het programma Afvalwaterketen is in deze 1e bestuursmonitor 2023 1 project (PRJ1223A Renovatie rioolgemaal Zierikzee) afgerond, 19 projecten waarvoor een AV-krediet is verstrekt zijn onderhanden en 21 projecten zijn in de voorbereidingsfase. Van deze laatste groep is er voor 13 projecten een algemeen voorbereidingskrediet aangevraagd. Het totale investeringsvolume programma Afvalwaterketen 2023 is in de 1e bestuursmonitor geprognosticeerd op € 20.239.000,- . Dit is iets lager lager dan de begroting 2023. Dit doordat de investeringsvolumes van 4 projecten (PRJ1233L Brandmeldinstallaties rwzi's TER+WAL+WAP, PRJ1241 OAS Westerschouwen en PRJ1521A/B relinen) zijn doorgeschoven van 2022 naar 2023 maar ook doordat van 2023 naar 2022 is geschoven bij 3 projecten (PRJ1223O Ombouw rioolgemaal Borssele, PRJ12233I Prakt. onderzoek SVI-beheersing rwzi Terneuzen, PRJ1245 rwzi Retranchement). Per saldo een verlaging van € 345.000,-. De gestarte voorbereiding van vooral rioolgemaal was nog niet voorzien bij opstelling van de begroting 2023. De verwachting is dat de totale projectkosten van RWZI Retranchement (- € 500.000,- als gevolg van niet voordoen risico en lagere prijsstijgingen) en Rioolgemaal Wilhelminadorp (-€ 100.000,-) lager zullen uitvallen. De windketel Veerse Meer (€ 250.000,-) is van de planning 2023 gehaald in afwachting van vooruitgang ontwikkeling plannen van andere overheden.

Ontwikkelingen/kansen:

- PRJ1223T Renovatie rioolgemaal Goes In de Algemene Vergadering van 6 juli 2023 wordt voorgesteld het uitvoeringskrediet voor de renovatie van rioolgemaal Goes ter beschikking te stellen voor in totaal € 3.550.000,- . Als gevolg van de Corona-periode en de oorlog in Oekraïne is de productie van equipment en levertijden onzeker. Bewust is daarom ervoor gekozen om niet te wachten tot het vaststellen van de begroting 2024 maar om vooruitlopend te vragen het uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen zodat de aanbesteding tijdig opgestart kan worden;
- PRJ1187/PRJ 1521C/PRJ1543 Relinen 2024-2027 In de Algemene Vergadering van 6 juli 2023 wordt voorgesteld uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen van in totaal € 11.098.000,-/€10.419.000,- (bruto/netto) voor renovatie vrijvalstelsels te gemeente Terneuzen, gemeente Hulst en gemeente Schouwen-Duiveland in de periode 2024-2027. Het betreft één raamovereenkomst voor de projecten PRJ1187B/D, PRJ1521C en PRJ1543B en tevens deze projecten toe te voegen aan de begroting 2023;
- Voorbereidingskrediet Groot Onderhoud RWZI Hulst In de Algemene Vergadering van 6 juli 2023 wordt voorgesteld een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen het voorbereiden van het project Groot Onderhoud RWZI Hulst en dit project toe te voegen aan de begroting 2023. Met dit aangevraagde voorbereidingskrediet worden in de ontwerpfase de benodigde maatregelen verder gespecificeerd, zodat er met meer nauwkeurigheid het benodigd uitvoeringskrediet kan worden aangevraagd.

De belangrijkste afwijkingen in tijd worden hieronder toegelicht:

- PRJ1223Q rg Arnemuiden: de geplande technische afronding verschuift van 2022-12 naar 2023-10
De geplande technische afronding loopt uit met 10 maanden. Dit project is door een andere projectleider opgestart/voorbereid. Deze projectleider is met pensioen

gegaan (ten tijde van de reorganisatie). Bij de overdracht/vervangen is enige vertraging opgetreden die zich door vertaalt in vertraging datum technische oplevering;

- PRJ12233I Prakt. onderzoek SVI-beheersing rwzi Terneuzen: de geplande technische afronding verschuift van 2021-07 naar 2023-06
De geplande technische afronding liep eerst uit door geen personele capaciteit en vervolgens door vertraging in de licentieverlening aan de aannemer en vertraging in de levering van de pompen;
- PRJ1233K rwzi Verseput: de geplande technische afronding verschuift van 2023-11 naar 2024-06
De aanbestedingen zijn succesvol verlopen en opdrachten zijn verleend. Op basis hiervan is de verwachting dat geplande technische afronding 7 maanden opschuift door vooral langere levertijden materialen;
- PRJ1562H Windketel Veerse Meer: de geplande technische afronding verschuift voorlopig naar 2027
De windketel is pas nodig als waterpark Veerse meer aangesloten is, dit park moet nog gebouwd worden, nu nog te veel onduidelijkheden om windketel al te plaatsen. De investering is doorgeschoven naar 2027;
- PRJ1241 OAS maatregel Westerschouwen: de geplande technische afronding verschuift van 2022-12 naar 2023-11
De geplande technische afronding loopt uit met 11 maanden. Dit project is door een andere projectleider opgestart/voorbereid. Deze projectleider is met pensioen gegaan (ten tijde van de reorganisatie). Bij de overdracht/vervangen is enige vertraging opgetreden die zich door vertaalt in vertraging datum technische oplevering;
- PRJ1572 Afdekken slibbuffers Westerschouwen: de geplande technische afronding verschuift van 2023-06 naar 2024-01
De verwachting is dat leveringstermijnen van diverse onderdelen ervoor kunnen zorgen dat een langere doorlooptijd van het project nodig is daarom is de einddatum 6 maanden opgeschoven.

Risico's:

- Voor diverse onderdelen gelden nog steeds lange(re) levertijden waardoor vertraging in de uitvoering/planningen een risico blijft.
- Met name van toepassing op de op te starten nieuwe projecten, maar ook voor de lopende projecten zijn we kwetsbaar wat de personele capaciteit betreft.

Afwijkingen waarover besluitvorming door de AV dient plaats te vinden

Exploitatie

- Voorstel om de besparing op de kapitaallasten van € 239.000,- op te nemen in de 3e begrotingswijziging 2023.

Investeringen

- Geen afwijkingen in de kredieten groter dan 10% en/of € 250.000,-.